

Se *Halster*. — 4) Underlag, hvarpå något ställes eller lägges till afdrypning. — 5) Lag af halm, der vörten silar sig igenom vid brygning. *Dric-kat har vridit sig på r-en*, har surnat. (Fig. fam.) *Det har vridit, vändt sig på r-en*, saken har tagit en annan vändning, än man äsyftat eller väntat. — 6) Ställe, der malm rostas. — 7) Se *Rosthög*.

ROSTA, v. n. I. ROSTAS, v. d. ell. ROSTA SIG, v. r. 1. Blifva rostig, angripas af rost, syr-sätts. *Jern r-r*, rostig *icke*. *R-s bört*, uppbrätas af rost. — V. a. Förorsaka rost. *Fukt r-r jern*.

ROSTA, v. a. 1. II. 1) På rost eller halster steka eller hårdt torka. *R kött*. *R bröd*. — 2) (i bergsbruk) Medelst bränning ur malmer och bergarter afskilja de flygtiga delarna. — *Rostan-de*, n. 4.

ROSTBIFF, råsstbiff, m. 2. (eng. *Roastbeef*) Halfstekt nötkött.

ROSTBRUK, n. 5. Så kallas vid kopparver-ken den smältning, hvarigenom kopparn bringas i metallisk form.

ROSTBRUN, a. 2. Brun som rost.

ROSTE, n. 4. 1) Se *Rost*, 4. o. 6. — 2) Se *Rosthög*.

ROSTFLÄCK, m. 2. Fläck af rost på jern eller stål; äfv. fläck på ytan af en sak (t. ex. linne) efter beröring med något rostadt.

ROSTFÄRG, m. sing. Färg, som till utseen-det liknar rost. — *Rostfärgad*, a. 2.

ROSTGROP, f. 2. Grop i jorden, der malm rostas.

ROSTHUS, n. 5. Hus, der malm rostas.

ROSTHÖG, m. 2. Hög af skiftevis lagda hvarv utaf malm och bränsle.

ROSTIG, a. 2. Angripen af rost (I). — *Rostighet*, f. 3.

ROSTJERN, n. 5. Se *Rost*, II, 2.

ROSTNING, f. 2. 1) (neutralt) Syrsättning (jerns eller ståls). — 2) (aktivt) Handlingen, för-farandet, då något rostas. Se *Rosta*, II.

ROSTENDEL, m. 2. pl. — *pendlar*. I pen-delur, ett slags pendel, bestående af jern- och messingstänger förenade, liksom till ett halster.

ROSTRAL, råstrål, m. 5. (rättast *Rastral*) Linierstift, hvarmed på en gång alla fem linierna i ett notplan uppdragas. Notstift.

ROSTRÖK, m. sing. Rök, som uppstiger ifrån rostugnar.

ROSTUGN, m. 2. Ugn, hvari malm rostas.

ROSTVED, m. sing. Ved, som begagnas till rostning af malm.

ROSTVERK, se *Rustverk*.

ROSTVÄNDARE, m. 5. En, som lagar om elden i en rostugn.

ROSUTSLAG, n. 5. Se *Ros*, II.

ROT, f. 3. pl. *rötter*. 1) Den nedersta delen af en växt, hvilken tjänar den till stöd och fäste i jorden samt är hufvudsakliga verktyget för dess näring. *Ell trädets rötter*. *Afhugga ett träd vid r-en*. *Gräfa upp med rötter*. *Upprycka ogräs med rötterna*. (Fig.) *Upprycka med röt-ter*, utrota. *Slå på r.*, vara med rötter fästad i jorden och växande, t. ex.: *Träd, gröda, som står på r*. *Få, falla, slå rötter*, säges om en växt, då dess rötter fästa sig i jorden och suga näring åt densamma. (Fig.) *Slå rötter*, vinna framgång, styrka, inrota sig, t. ex.: *En passion, som slagit djupa rötter*. — Ingår i en mängd sammansättningar, såsom: *Träd-, Busk-, Gräsrot*, m. fl. — 2) (oböjligt och i obestämd form) Säges

om roten af vissa trädslag, då den begagnas af snickare och svarfvare, men endast i sammansättningar, såsom: *Alrot*, m. fl. — 3) (i plural) Se *Rotfrukt*. *Lefva af rötter och vilda bär i skogen*. Säges särskilt i samma mening som *Kål-rötter*, t. ex.: *Strömming och rötter*. — 4) Be-tecknar äfven den del af vissa kroppsdelar eller af sjukliga kropps växter, hvarmed de äro fästade. *R-en af en tand*. *Hårets, naglarnes rötter*. *Rötterna till en skirrös växt*. *En polypps röt-ter*. — Bildar sammansättningarna *Tandrot*, *Nagelrot*. — 5) Brukas i sammansättningar äfven om roten af vissa växter, då den nyttjas i läke-konsten, t. ex.: *Angelikerot*, *Kalmusrot*, m. fl. — 6) (fig.) Början, ursprung, uppkomst, orsak. *Lätt-jan är en r. till allt ondt*. — 7) (gram.) Det ursprungliga ord, hvarifrån ett eller flera andra utgått. — 8) (aritm.) *R-en af ett tal*, det tal, som, multiplicerad med sig sjelft, ger ifrågava-rande tal i produkt. — 9) (jäg.) Den trakt, ifrån hvilken drefvet börjas vid sommarskall. — *Ss. R-artad, -formig, -lik*.

ROTA, v. n. 1. Se *Böka*.

ROTA SIG, v. r. 1. I. (af *Rot*) Slå rötter. *R. sig in*, se *Inrota sig*. — *R. út*, se *Utrota*. — *R-d*, part. pret. Som slagit rötter, väl fäst med rötterna.

ROTA SIG, v. r. 1. II. (af *Rote*) *R. sig ihop*, *tillsamman*; se *Sammanrota sig*.

ROTANDE, n. 4. Svins bökande i jorden.

ROTATION, -- tschón, f. 3. (mek.) Rörelse omkring en och samma punkt eller räta linie.

ROTATIONS-RÖRELSE, -- tschóns ---, f. 3. (mek.) Rörelse, hvarigenom en kropp endast vrid-der sig omkring en och samma punkt eller räta linie.

ROTLAD, n. 5. (bot.) Blad, som utvecklar sig ifrån det nedersta, vid rothalsen varande stjelk- eller stamämnet.

ROTLÖTA, f. 1. Regn, som tränger ända ned till rötterna af växande säd, o. s. v.

ROTE, m. 2. pl. *rotar*. 1) (krigsv.) a) Min-dre afdelning af ett kompani. — b) Rad af sol-dater bakom hvarandra. *Första, andra, sista man i r-en*. — 2) Hemman, hvilka gemensamt underhålla en knekt.

ROTEBAGGE, m. 2. pl. — *baggar*. Benäm-ning i Vestergötland på Kälroten.

ROTEBONDE, m. 3. pl. — *bönder*. Bonde, som deltar i underhållet af en knekt.

ROTEBÅTSMAN, m. 5. pl. — *män*. Båts-man, som underhålles af en rote.

ROTEHÄLLARE, m. 5. En, som deltar i underhållet af en knekt.

ROTEKONTRAKT, røtekåntråkt, n. 3. o. 5. Kontrakt emellan kronan och de hemman, som underhålla en knekt eller båtsman. [— contract.]

ROTEL, røt'l, m. 2. pl. *rotlar*. (lat. *Rotulus*, litet hjul) Den samling af mål, som vid lotning inom domstolarna faller på särskilda föredragande, att af dem handläggas.

ROTERA, v. n. 1. I. (lat. *Rotare*) Hvälfva rundt omkring en och samma punkt eller räta linie. — *Roterande*, n. 4. o. *Rotering*, f. 2.

ROTERA, v. a. 1. II. *R. jord*, indela den till knekt- eller båtsmanshåll. — *Roterande*, n. 4.

ROTERING, f. 2. 1) Jords indelning till knekt- eller båtsmanshåll. — 2) Den allmänna skyldigheten att uppsätta och underhålla soldater, som åligger all skattejord och allmänt frälse. Kallas äfv. *Ordinarie r.*, till skillnad ifrån *Extra r.*